

בעזהש"ת

קזמזרס

הידיד שלי תורה

פרשת ויהי

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל

מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ז' (א)

הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ד

חידושי"ת לפרשת ויחי

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה, ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה.

פירש"י ז"ל, וירא ישראל, ביקש לברכם ונסתלקה שכינה ממנו לפי שעתיד ירבעם ואחאב לצאת מאפרים ויהוא ובניו ממנשה, ויאמר מי אלה, מהיכן יצאו אלו שאינן ראויים לברכה, בזה, הראה לו שטר אירוסין ושטר כתובה. ויש לדקדק מפני מה הראה יוסף לאביו שטר אירוסין וכתובה, והלא חרדתו היה ממה שעתיד אחאב וירבעם לצאת ממנו והאיך תתיישב דעתו משטר האירוסין.

ונל"פ בהקדם הכתוב (בראשית מא מה) ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת בת פוטיפרע כהן און לאשה, וכתבו בעלי התוספות ואם תאמר יוסף שהיה מלך איך נשא בת הדיוט, וי"ל שנשאה מפני שהיתה מזרע יעקב, כי היתה בת דינה משכם, ותלה לה יעקב אבינו קמיע בצוארה והשליכה, והובאה למצרים על ידי נס, וגדלה פוטיפר בביתו ולכך נקראת על שמו, וכשעבר יוסף בכל ארץ מצרים יצאו כל הנשים לראות יפיו של יוסף, כדכתיב בנות צעדה עלי שור, וכל אחת זורקת לו חפץ או תכשיט, וזו לא היה לה מה לזרוק וזרקה לו הקמיע שהיה בצוארה, ועיין בו וראה שהיא מזרעו של יעקב ונשאה, עכ"ד.

ולפי זה יתכן שכאשר נשאה יוסף הצדיק לא כתב בשטר הכתובה אסנת בת פוטיפרע, אלא כתב את שמה האמיתי שהיא בת דינה, ומעתה י"ל שכאשר ראה יעקב אבינו שעתידים לצאת מאפרים ומנשה רשעים כאלו, תלה הדבר בפגם אמם שבודאי היא מבנות המצריות, ולכן אי אפשר לברכם, כמבואר בגמרא (סנהדרין לט:) כי ביתם של רשעים אינן ראויים לברכה. ולזה הראה לו יוסף שטר אירוסין וכתובה, להודיעו כי נשא אשה מזרע יעקב ואין פגם ביחוסיהם, ולכן ויאמר קחם נא אלי ואברכם.

ובדרך הזה מצאנו ביאור נכון להלן בסוף הפרשה, וישאו אותו בניו ארצה כנען, ופירש"י ולא בני בניו, שכך צום, אל ישאו מטתי לא איש מצרי, ולא אחד מבניכם שהם מבנות כנען, אלא אתם, לוי לא ישא שהוא עתיד לשאת את הארון, ויוסף לא ישא שהוא מלך, מנשה ואפרים יהיו תחתיהם. ולכאורה הני מילי סתראי נינהו, דמכיון שהזהיר שלא ישאו בניו מטתו מפני שנולדו מבנות כנען, אם כן מה נשתנו מנשה ואפרים משאר בניו, אמנם לדרכינו מבואר שהרי הם נולדו מזרע יעקב מבתה של דינה, ולכן שפיר נתן להם לשאת מטתו יותר משאר בניו שנולדו מבנות כנען.

(ברך משה)

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

ראה פניך לא פללתי והנה הראה אותי אלוקים גם את זרעך.

יש לפרש על פי מה שפירש"י על הפסוק כי בן זקונים הוא לו שהי' זיו איקונין דומה לו, שהיה ליוסף צורת פניו הקדושים של יעקב אבינו ע"ה שהי' צלם אלוקים, וידוע מספה"ק שהחוטא מאבד צורת פניו ואין עוד עליו צורת צלם אלוקים, ואילו היה יוסף ח"ו חוטא היה מאבד את צורת יעקב הקדושה מעליו.

והאה"ח הק' פי' בפרשת ויגש על הפסוק אמותה הפעם אחרי ראיתי אותך כי עודך חי, דאע"פ שהשבטים כבר ספרו לו שיוסף חי אבל לא האמין שעומד בצדקו בארץ מצרים הטמאה והצדיקים לא ירצו בן שאינו הולך בדרך טוב ויותר טוב להם שלא יחיה, ע"כ, וי"ל דמהיכן ידע שלא חטא, ועפ"י הנ"ל כיון שראה את פניו שלא נשתנו ידע שלא חטא, וזהו שאמר אחרי ראיתי אותך "פניך" כי עודך חי, אחרי שראיתי פניך שאתה צדיק, והשתא א"ש ראיתי "פניך" לא פיללתי שיהיה לך עוד הפנים הקדושים כי חששתי אולי נשתנה מחמת איזה חטא חלילה, והנה הרא"ה אות"י אלוקים היינו את עצמי דמותי וצלמי ולא מבעי עליך אלא גם את זרעך, שגם להם יש דמות דיוקנו של יוסף הדומה ליעקב.

(ייטב לב)

יששכר חמור גרם.

י"ל עפ"י"מ שכתב רש"י לפרש בפרשת לך לך התהלך לפני והי' תמים עכשיו אתה חסר הי' אברים ב' עינים וכו' אוסיף לך אות על שמך

ויהיו מנין אותיותך רמ"ח ע"כ, ופי' הספה"ק על פי מאמר חז"ל דהי' אברים אינם בידיו של אדם והם העינים האזנים וכו' אלא ביד לבו ויצרו, ולכן נקרא אברהם אבינו קודם אברם שהוא רמ"ג דשלט רק על רמ"ג אברים חוץ מהי' האברים הנ"ל, אלא הוא עבד על אבריו ובא למדריגה עד שגם הי' האברים הנ"ל היו בידיו והשתמש בהם רק לעבוד את השי"ת, ע"כ קרא לו השי"ת אברהם שהם רמ"ח, לומר ששלט בכל הרמ"ח אברים.

וזה גם פי' הפסוק בפ' בלק "ויקח רמח בידיו" דפנחס עיבד את אבריו עד שהיה כל הרמ"ח אברים בידו, וגם הכא יש לומר "יששכר" פי' יש שכר, "חמר גרם" אם עושים מ"גרם" שהם אותיות רמ"ג, "חמר" שהם אותיות רמ"ח, מי שמעבד את כל רמ"ח אבריו ושולט בהם ומשתמש בהם רק לעבוד את השי"ת, ובעינים אינו מביט מראות אסורות ובאזנים אינו שומע שקר לשון הרע וכו' ובפיו אינו מדבר כנ"ל, לו צפון שכר גדול.

(אילנא דחיי)

מאשר שמינה לחמו והוא יתן מעדני מלך.

הנה איתא בשם הס"ק מלעכאוויטש ששבת קודש משפיע אך ורק רוחניות לפי שקדושת השבת גבוהה מאוד אינו משפיע רק על אוחניות.

והתוס' שבת דהיינו שמקבלים שבת מבעוד יום משפיע על ענינים גשמיים של ששת ימי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

שזה השבת לבד, יתן מעדני מלך, של מלך
מלכי המלכים שזה ענינים רוחניים.

(דברי שמואל)

המעשה. וזהו הפי' מ"אשר" שזה אותיות לפני
אותיות "שבת", שבוה מרומז התוס' שבת,
"שמינה לחמו" שזה ענינים גשמיים. "והוא"

וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה

שמעתי מפי ש"ב הגה"צ מו"ה מרדכי לייב פריינד האבדק"ק ראגנא זצ"ל, ששמע מפי
הרה"ק רבי בן ציון הלברשטאם זלה"ה הי"ד אבדק"ק באבוב יצ"ו לפרש הפסוק וירא
ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה ולכאורה פסוק זה סותר עם פסוק דלקמן ועיני ישראל
כבדו מזוקן לא יוכל לראות וגו', דמאחר שעניני ישראל כבדו מזוקן ולא יוכל לראות אם
כן האיך וירא ישראל את בני יוסף הלא לא היה יכול לראות.

ויש לומר על פי העובדא שאירע אצל צדיק אחד שכבר היה ר"ל סגי נהור ובא לפני הגה"ק
בעל ייטב לב מסיגוט זיע ועב"א, וכאשר הניח הייטב לב את התפילין הגיד צדיק זה
שחוא רואה איך שיוצאין ניצוצין מבין רצועותיו, דלכאורה יש לתמוה דמאחר שכבר
היה סגי נהור אם כן האיך יכול לראות כל זה, אלא מחמת שהיה לו עינים שמורות
"אפגעחיתענע אויגן" על כן את דברים הרוחניים היה שפיר יכול לראות.

ולפי זה יש לומר גם כן לגבי ענינינו דבאמת היה עיני ישראל כבדו מזוקן ולא היה יכול
לראות, אמנם מחמת שענינו היה שמורות על כן דברים רוחניים היה שפיר יכול לראות,
ולפיכך וירא ישראל את בני יוסף שבניו של יוסף היה צדיקים ורוחניים ועל כן היה יכול
לראותם.

(גדולת יהושע)